

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00
F: 01 428 47 33
E: gp.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

Republika Slovenija

Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 092-440/2019/4 (11-04)
Datum: 6. 11. 2019

Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 10320-207: Elektronsko dostopni osebni dokumenti
Zveza: Vaš dopis št. 092-207/2019/1 z dne 17. 10. 2019

Preko spletnega orodja *predlagam.vladi.si* je bil posredovan predlog, da se uredi izdajanje vseh osebnih dokumentov, kot so osebna izkaznica, vozniško dovoljenje, zdravstvena kartica in ostali osebni dokumenti državljanov, s katerimi mora vsak posameznik izkazati svojo istovetnost do uradnih in ostalih pooblaščenih oseb, tudi v elektronski obliki.

Predlagatelj navaja, da mora biti portal, izdelan v te namene, ustrezno elektronsko zaščiten in mora omogočati dostop predvsem posamezniku – državljanu, brez možnosti dostopa vsem ostalim. Na omenjenem portalu bi morali združiti in omogočiti vse možnosti podajanja zahtevkov za urejanje sprememb glede statusa osebe, naslov in podobno, kar je potrebno za izdajo posameznega dokumenta in mora sedaj vsak posameznik urejati na upravni enoti. Dostop do podatkov bi si vsak uredil z osebnim geslom, ne bi pa mogel sam urejati podatkov. Vsak bi lahko podal samo nalog za ureditev sprememb v podatkih preko e-podpisa. Predlagatelj v nadaljevanju še utemeljuje, da bi bilo navedeno dobro v primeru, če posameznika ustavi policija in nima osebnih dokumentov, ima pa pametni telefon.

V odgovoru na predlog Ministrstvo za notranje zadeve uvodoma pojasnjuje, da ni pristojno za izdajo vozniškega dovoljenja in zdravstvene kartice, zato se bo v svojem odgovoru opredelilo izključno do predloga elektronske vloge za izdajo potnega lista in osebne izkaznice.

1.) V zvezi s predlogom uvedbe elektronske vloge za izdajo identifikacijskega dokumenta

Iz predloga ni povsem jasno ali predlagatelj izpostavlja uvedbo elektronske vloge, ki bi nadomestila obisk upravne enote ali uvedbo identifikacijskega dokumenta, ki ne bi imel fizične (kartične) oblike.

Glede uvedbe elektronske vloge, ki bi nadomestila obisk upravne enote pojasnjujemo, da Zakon o osebni izkaznici (Uradni list RS, št. 35/2011; v nadaljevanju: ZOIZk-1) v 12. členu določa, da vlogo za izdajo osebne izkaznice vložijo državljani osebno pri organu, pristojnem za izdajo osebne izkaznice.

Vlogo lahko vložijo državljani, ki so dopolnili 18 let, in tudi državljani, ki še niso stari 18 let, pa je sklenil zakonsko zvezo ali je postal roditelj in mu je z odločbo sodišča priznana popolna poslovna sposobnost. Za državljana, mlajšega od 18 let, oziroma državljana, ki ni poslovno sposoben, vložijo vlogo zakoniti zastopnik.

Pooblaščenca organa, pristojnega za izdajo osebne izkaznice, ob vložitvi vloge preveri istovetnost državljanu, v primerih, ko vlogo za izdajo osebne izkaznice vložijo zakoniti zastopnik, pa tudi istovetnost zakonitega zastopnika. Istovetnost se lahko preveri tudi z vpogledom v uradne evidence.

Enako določilo vsebuje 22. člen Zakona o potnih listinah (Uradni list RS, št. 29/2011; uradno prečiščeno besedilo; v nadaljevanju: ZPLD-1).

Nadalje oba zakona v členih, ki opredeljujeta obliko in vsebino vloge določata, da sta sestavni del vloge tudi fotografija državljanu in njegov lastnorčni podpis, če se zna in zmore podpisati. K vlogi za izdajo dokumenta mora državljan priložiti fotografijo predpisane velikosti, ki kaže njegovo pravo podobo. Fotografija se lahko priloži v fizični ali digitalni obliki. Fotografije v digitalni obliki se hranijo na elektronskem odložišču fotografij za osebne dokumente 1 leto in se lahko na vlogo državljanu uporabijo tudi za izdajo drugega uradnega identifikacijskega dokumenta. Za izdajo listin se že sedaj lahko uporabi tudi fotografija v digitalni obliki, ki se hrani v evidenci izdanega drugega uradnega identifikacijskega dokumenta, če kaže pravo podobo državljanu.

Postopek vložitve vloge podrobneje urejata podzakonska akta, Pravilnik o izvrševanju zakona o osebni izkaznici in Pravilnik o izvrševanju zakona o potnih listinah. Oba določata, da se vloga za izdajo dokumenta vložijo pri pristojnem organu, da mora vlagatelj vloge preveriti pravilnost podatkov na vlogi ter vlogo podpisati pred uradno osebo pristojnega organa na mesto, ki je za to predvideno na obrazcu vloge, da vlagatelj vloge s podpisom jamči za pravilnost podatkov na vlogi.

Če vlagatelj vložijo vlogo zase, se podpis prenese tudi kot podatek na izdelano osebno izkaznico. Če je vlagatelj zakoniti zastopnik oziroma zakonita zastopnica državljanu, za katerega vlaga vlogo za izdajo osebne izkaznice, se na vlogo podpiše tudi državljan, za katerega se osebna izkaznica izdaja. Podpis državljanu, za katerega se osebna izkaznica izdaja, se prenese tudi kot podatek na izdelano osebno izkaznico. Lastnorčni podpis državljanu je ključni podatek na vlogi.

Podpis vloge ni potreben samo, če se državljan ne zna ali ne zmore podpisati.

Uradna oseba pristojnega organa mora ugotoviti istovetnost državljanu in preveriti resničnost podatkov na vlogi za izdajo dokumenta. Če vlogo vložijo zakoniti zastopnik, mora uradna oseba ugotoviti tudi istovetnost zakonitega zastopnika. Ob vložitvi vloge mora biti navzoč tudi otrok, ki je že dopolnil osem let, oziroma državljan, ki ni poslovno sposoben, pa zanj ni upravičenih zdravstvenih razlogov, da ob vložitvi vloge pri pristojnem organu ne bi mogel biti navzoč.

Pravilnika predpisujeta natančnejše kriterije za ustreznost fotografije, pri čemer so kriteriji ustreznosti fotografije za izdelavo potnega lista strožji. Potni listi so namreč biometrični, osebne izkaznice ne, zato se za izdelavo osebne izkaznice lahko uporabi tudi fotografija, ki odstopa od

zahtev za biometrični zajem. Takšne fotografije (v evidenci izdanih osebnih izkaznic v preteklosti je fotografij z odstopanji veliko), tudi niso primerne za uparjanje oseb na podlagi njihovih biometričnih značilnosti. Navedeno pomeni, da državljan, ki bi predložil elektronsko vlogo za izdajo osebne izkaznice, sistem za preverjanje biometričnih lastnosti ne bi mogel prepoznati na podlagi njegove že obstoječe fotografije iz stare osebne izkaznice.

Dodatno se, (trenutno samo ob izdaji potnega lista, po 2.8.2021 pa tudi ob vlogi za izdajo osebne izkaznice) državljanu po dopolnjenem 12 letu starosti, odvzameta dva prstna odtisa, pri čemer je potrebno izrecno paziti na ustrezno označbo prsta in kvaliteto zajetega prstnega odtisa.

Pravilnik prav tako določa, da mora državljan ob vlogi predložiti v fizično uničenje staro osebno izkaznico ali potni list, ki jo uradna oseba fizično uniči in vrne državljanu, če jo ta želi, sicer pa pošlje v komisijško uničenje.

Ključni elementi postopka, zaradi katerega se zahteva obvezna osebna prisotnost posameznika so torej:

- ugotavljanje istovetnosti osebe;
- ugotavljanje ali predložena fotografija izkazuje pravo podobo vlagatelja;
- lastnoročni podpis, ki ne jamči zgolj pravilnosti podatkov, ampak je vsebovan tudi na izdelanem dokumentu;
- odvzem prstnih odtisov in
- uničenje starega dokumenta, ki je lahko še veljaven.

Ker sta potni list in osebna izkaznica pomembna dokumenta za izkazovanje istovetnosti in državljanstva, hkrati pa omogočata tudi prehod meje in nastopanje v pranjem prometu v tujini, je potrebno zagotoviti vsakršno možnost zlorabe, zato predlog elektronske vloge ni sprejemljiv.

Glede uvedbe identifikacijskega dokumenta, ki ne bi imel fizične (kartične) oblike pa pojasnjujemo, da sta tako potni list, kot osebna izkaznica potovalna dokumenta, za katera velja, da morata biti po svoji obliki (in naboru podatkov) skladna z mednarodnimi standardi na področju potovalnih dokumentov, v okviru Evropske unije pa je enotnost dokumentov predpisana tudi z Uredbami. Nadomestitev kartične oblike obeh dokumentov zgolj v Republiki Sloveniji zato ni mogoča. Oba dokumenta sicer vsebujeta podatke, ki se vodijo tudi v uradnih evidencah, do katerih lahko dostopajo tudi organi, ki podatke potrebujejo pri izvrševanju svojih nalog.

2.) V zvezi s postavitvijo portala, ki bi omogočal podajanja zahtevkov za urejanje sprememb osebnega statusa ter s tem zmanjšal obisk upravnih enot

Takšen portal je že vzpostavilo Ministrstvo za javno upravo. Gre za portal e-uprava, na povezavi:

<https://e-uprava.gov.si/>.

Na omenjenem portalu se nahajajo tudi informacije iz delovnega področja Ministrstva za notranje zadeve, ki se nanašajo na spremembe osebnih podatkov, ki se vodijo npr. v Matičnem registru¹ in v Registru stalnega prebivalstva². Poleg osnovnih informacij in odgovorov na

¹ Matični register je računalniško vodena baza podatkov, v katero se vpisujejo matična dejstva: rojstvo, zakonska zveza in smrt ter druga dejstva, določena z zakonom. Matični register je razvid osebnih stanj državljanov Republike Slovenije in razvid rojstev, zakonskih zvez in smrti tujih državljanov, ki so nastala na območju Republike Slovenije.

² Register stalnega prebivalstva je centralizirana elektronsko vodena zbirka podatkov o stalnih in začasnih prebivališčih, zakonskih prebivališčih ter naslovih za vročanje v Republiki Sloveniji, stalnih in začasnih naslovih v tujini ter evidenci volilne pravice

najpogostejša vprašanja, portal posameznikom z veljavnim digitalnim potrdilom omogoča tudi oddajo različnih vlog.

Primeroma navajamo vlogo za spremembo osebnega imena, vlogo za prijavo vseh tipov prebivališč, vloge za izdajo različnih izpiskov in potrdil itd.. Na področju izdaje osebnih izkaznic in potnih listin, lahko državljan preko portala e-uprava uredi tudi preklic (naznanitev pogrešitve, kraje ali izgube) potnega lista in osebne izkaznice. Sistem torej že funkcionira na način, kot izhaja iz podanega predloga.

Hkrati je za državljane na portalu e-uprava že vzpostavljen modul Moja e-uprava, ki med drugim posameznikom s kvalificiranim digitalnim potrdilom omogoča tudi vpogled v njegove podatke, vloge in drugo.

Glede na navedeno Ministrstvo za notranje zadeve ocenjuje, da predlog v prvem delu ni primeren za nadaljnjo obravnavo, v drugem delu pa se nanaša na že obstoječo storitev.

S spoštovanjem,

mag. Sandi Čurin
državni sekretar

Poslano:

- naslovniku po e-pošti